

Miljøgodkendelse

Morsø Kommune

Miljøgodkendelse

af ejendommen

Gammelgaard

Søndenom 13, 7990 Øster Assels

Miljøgodkendelse efter § 12 i *lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug* (lov nr. 1572 af 20. december 2006).
3. september 2010

Indledning

Morsø Kommune har den 9 juni 2009 modtaget ansøgning om udvidelse af svineproduktionen på ejendommen Gammelgaard.

Dette er det udkast til afgørelsen, som ansøger og ansøgers konsulent, samt andre, der måtte have interesse i sagen, kan kommentere.

Resumé

Der er på ejendommen ansøgt om en udvidelse af eksisterende svineproduktion fra 550 årsøer 7500 smågrise samt 2218 polte/slagtesvin til i alt 1100 årsøer, 9200 smågrise samt 2500 polte/slagtesvin. Udvidelsen er i DE fra 224 til i alt 356,9 DE. Produktionsudvidelsen vil ske ved ændret udnyttelse af eksisterende byggeri. Ejer driver en anden miljøgodkendt ejendom, hvor jorden til den samlede bedrift er miljøgodkendt. Morsø Kommune har dog vurderet, at der skal en ny arealgodkendelse til, idet der siden den anden miljøgodkendelse er givet er sket ændringer i nitratklassekort samt at der er sket ændringer i forhold til de dagældende dyreenhedsberegninger. Der er således en ny arealgodkendelse til den samlede bedrift.

Ammoniak:

Ammoniakfordampningen øges med 851 kg til 4060 kg. Det generelle ammoniakkrav er overholdt med en margin på 384 kg. Der installeres luftvaskere i 2 drægtighedsstalde. Der er beregnet at ammoniakfordampningen reduceres med 60% i den ene stald og 65% i den anden. I alt afrenses 1048 kg NH₃ pr år.

Lugt:

Nærmeste hus er Ny Gammelgård ca 430 m mod øst.

Nærmeste samlet bebyggelse er Vester Assels ca 1400 m mod syd.

Nærmeste byzone er Øster Assels ca 2500 m øst for anlægget.

Geneafstandene til enkelt bolig - samlet bebyggelse - byzone er 173 m - 409 m - 566m.

Alle geneafstande er overholdt.

Arealer og gylle.

I ansøgningen er indtegnet et ejet og forpagtet areal på 310,51 ha. Der benyttes standardsædskifterne S2 på lerjord og S4 på sandjord. Der benyttes 9,45 % ekstra efterafgrøde, for at overholde kravet til nitratudvaskning.

Der afsættes 285 DE gylle til Morsø Bioenergi.

Nitrat og Fosfor:

Kravene til nitrat og fosfor er overholdt.

Dyretætheden er 1,36 dyreenheder pr ha.

Der er ingen nitratfølsomme indvindingsområder indenfor udspretningsarealet.

BAT.

Landbruget på Søndenom er en moderne virksomhed, der bruger teknologi, der reducerer virksomhedens belastning af miljøet.

- Der bygges staldd typer med lav ammoniakfordampning.
- Der installeres 2 luftvaskere der yderligere reducerer ammoniakfordampning og lugt.
- Gylletransport med vogne er minimeret, da gylle i så høj grad som muligt flyttes med pumper.
- Der er højtrykskøling i alle stalde, hvilket reducerer vandforbrug til overbrusning og strømforbrug til ventilation.
- Dyrene drikker af drikkebrug/drikkekopper, hvilket reducerer vandspild.
- Der holdes god orden omkring bygningsanlæg.

Alternativer.

Der har i projektføreløbet været overvejelser vedr. farestaldens placering. Den valgte placering giver god logistik. At der ikke bygges nyt hus til farestalden medfører, at anlægget holder sig inden for det nuværende hegn.

BAT

Med hensyn til reduktion af ammoniakfordampning er der lavet beregninger vedr. effektivitet og økonomi på luftvaskere og gyllekøling. Gyllekøling i den nye drægtighedsstald kan ikke give tilstrækkelig reduktion af ammoniakfordampningen. At installere gyllekøling i eksisterende stalde er vurderet til at blive alt for dyrt, da der ikke er nedstøbt slanger i gyllekummerne.

Som virkemiddel er valget faldet på luftvaskere i de 2 drægtighedsstalde. De kan placeres tæt ved hinanden, og serviceres af samme leverandør.

<i>Indledning</i>	2
<i>Indledning</i>	3
<i>Resumé</i>	3
<i>1 Generelt om miljøgodkendelsen</i>	7
<i>2 Generelle forhold og vilkår</i>	8
2.1 Ansøger og ejerforhold	8
2.2 Beliggenhed og planmæssige forhold.....	8
2.3 Generelle vilkår	8
<i>3 Husdyrbrugets anvendelse af Bedste tilgængelige teknik (BAT)</i>	10
<i>4 Husdyrbrugets anlæg</i>	13
4.1 Indretning og drift af stalde	13
4.2 Gødningshåndtering og opbevaringsanlæg	13
4.3 Råvare-, vand- og energiforbrug	14
4.4 Lugt og støv.....	15
4.5 Lys og støj	16
4.6 Spildevand.....	16
4.7 Transporter.....	17
4.8 Affald	18
4.8 Skadedyrsbekæmpelse.....	18
4.10 Sprøjtemidler og andre kemikalier	19
4.11 Driftsforstyrrelser og uheld.....	19
4.12 Husdyrbrugets forslag til vilkår og egenkontrol	20
4.13 Forhold ved husdyrbrugets ophør	21
4.14 Alternative muligheder	22
<i>5. Husdyrbrugets arealer</i>	23
5.1 Areal og harmonikrav.....	23
5.2 Overfladevand	24
5.3 Grundvand.....	25
<i>6. Naturbeskyttelse og ammoniak</i>	26
6.1 Ammoniak.....	26
6.2 Bilag IV-arter	28
6.3 Natura 2000 områder.....	29
6.4 Fredninger	31
<i>7 Varetagelse af hensyn til landskabet</i>	32

8 Samlet vurdering og konklusion.....	34
9 Retsbeskyttelse og underretning	35
9.1 Foroffentlighed	35
9.2 Høring	35
10 Klagevejledning, retsbeskyttelse og underretning.....	35
10.1 Klagevejledning	35
10.2 Retsbeskyttelse.....	36
10.3 Underretning om miljøgodkendelsen	36
Bilag 1 Placering i forhold til naboer og natur	38
Bilag 2 Situationsplan.....	39
Bilag 3 Arealer	40
Bilag 4 Kapacitetserklæring	41
Bilag 5 Udpegningsgrundlag for Natura 2000 område nr. 28.....	42

1 Generelt om miljøgodkendelsen

På baggrund af de givne oplysninger i ansøgningen samt besigtigelse af ejendommen og de omkringliggende arealer, suppleret med kommunens vilkår og vurderinger, foreslås ansøger Jørgen Gade Nielsen godkendelse efter § 12 i *lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*, af den ansøgte husdyrproduktion på ejendommen Gammelgaard, Søndenom 13, 7990 Øster Assels.

Godkendelsen meddeles i medfør af *lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug* nr. 1572 af 20. december 2006 samt *bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug* nr. 648 af 18. juni 2007.

Godkendelsen foreslås meddelt på vilkår som beskrevet i det følgende. Husdyrbrugets anlæg og arealer skal fremover drives i overensstemmelse med de fastsatte vilkår.

Med godkendelsen følger 8 års retsbeskyttelse, som udløber i 2018. Vilkårene kan dog til enhver tid ændres jf. § 40 i *lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*, såfremt der fremkommer nye oplysninger om forureningens skadelige virkninger

2 Generelle forhold og vilkår

2.1 Ansøger og ejerforhold

Ansøger/ejer:

Navn	Jørgen Gade Nielsen
Adresse	Søndenom 13, 7990 Øster Assels
Telefon:	97762376

Bedriftsoplysninger:

Navn	Gammelgaard
Adresse	Søndenom 13, 7990 Øster Assels
CVR/P-nr.	79408328 p nr 1004371624
CHR	92454

2.2 Beliggenhed og planmæssige forhold

Ejendommen Gammelgaard er beliggende ved byen Emb ved indsøen Søndervig. I nærheden af Thissinghuse. Ejendommen er beliggende umiddelbart nord for Søndervig. Ejendommen er afgrænset af beplantning mod øst og vest og delvist afgrænset af beplantning mod nord. Ejendommen er en svineejendom, hvor bygningsmassen er lukkede bygninger. Bygningsmassen har en relativt begrænset højde og virker således ikke dominerende i landskabet.

2.3 Generelle vilkår

- 2.3.1 Virksomhedens skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningsmaterialet og de oplysninger og vilkår der fremgår af denne godkendelse.
- 2.3.2 Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser, også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.
- 2.3.3 Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er taget i brug inden 2 år fra afgørelsens ikrafttræden.
- 2.3.4 Hvis godkendelsen ikke udnyttes helt eller delvist i tre år, bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste tre år.
- 2.3.5 Vilkårene 2.2.3 og 2.2.4 gælder dog ikke for fravigelser der skyldes naturlige udsving som f.eks. sygdom eller force majeure.
- 2.3.6 Ændringer i dyreholdet skal anmeldes til Morsø Kommune. Derudover må virksomheden ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt på en

måde, der indebærer forøget forurening eller andre virkninger på miljøet, før udvidelsen eller ændringen er godkendt af Morsø Kommune.

- 2.3.7 Ændringer i ejerforhold og ansvarshavende skal altid meddeles til Morsø Kommune.
- 2.3.8 Miljøgodkendelsen skal revurderes efter 8 år, og skal således revurderes første gang i 2018.
- 2.3.9 Godkendelsen træder i kraft den 3/9 2010. Såfremt afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden dog beslutte at ændre vilkårene i godkendelsen eller helt at ophæve godkendelsen.

3 Husdyrbrugets anvendelse af Bedste tilgængelige teknik (BAT)

For at sikre, at landbruget udvikler sig i takt med de stigende krav til ressourcebevidsthed og miljøforhold, er det væsentligt at foretage en vurdering af anvendelsen af ressourcer og emission af forurenende stoffer fra produktionen.

Et af miljøgodkendelseslovens hovedformål er, at der særligt skal tilsigtes at fremme anvendelsen af bedste tilgængelige teknik (BAT), herunder renere teknologi, således at ressourceforbruget og tabene af forurenende stoffer til omgivelserne bliver mindst mulig. BAT er således et bredt begreb, der for husdyrbrug omfatter alle anvendte teknikker og miljøteknologi til nedbringelse af forurening.

Hvorvidt virksomheden lever op til kravet om anvendelse af BAT beror på en helhedsvurdering under hensyntagen til proportionalitetsprincippet. Der skal således være en miljøeffekt af investeringen, der står i forhold til omkostningerne, for at anvendelsen af den miljøforbedrende teknik kan defineres som værende BAT, ligesom der skal tages hensyn til teknikernes tekniske og praktiske egnethed som virkemiddel til nedbringelse af forurening. Endelig skal der ved vurderingen af hvad der i det konkrete tilfælde er BAT, tages hensyn til industrisektorens økonomiske muligheder.

Ansøger har redegjort for følgende anvendelse af BAT og renere teknologi til nedbringelse af ressourceforbrug og emission af forurenende stoffer:

Management:

- Uddannelse og efteruddannelse af personale:
- Ejendommen er godkendt som uddannelsesplads for modul 1A landbrugselever.
- Alle medarbejderne instrueres omkring:
 1. Dyrenes sundhed og velfærd
 2. Betjening og vedligehold af staldens teknik.
 3. Medicinanvendelse
 4. Affaldshåndtering
 5. Anvendelse af kemikalier
- Regnskab med forbrug af vand, energi, dyreantal, affald, gødning og husdyrgødning:
- Vandforbruget fremgår af regnskab.
- Energiforbrug og produktion måles. Mængderne fremgår af regnskab.
- Antal dyr indberettes til CHR.
- Bortskaffelse af affald fremgår af virksomhedens regnskab.
- Virksomhedens forbrug af husdyrgødning og handelsgødning fremgår af gødningsregnskabet.

Staldsystem:

- Stalde etableres med delspalter

- Der etableres luftrensning på ventilationen i 2 stalde

Fravalg af teknologi:

- Gylleforsuring. En del husdyrgødning afsættes vil bioforgasning, hvorfor tilsætning af svovl kan have uheldig indvirkning på den efterfølgende afgasningsproces af husdyrgødningen.
- Gyllekøling er fravalgt, idet den nye produktion ikke giver mulighed for etablering i en ret stor del af gyllekummerne. Effekten af gyllekøling vil således være begrænset i forhold til etableringsomkostningerne.

Foder:

- Der anvendes fytase.
- Der optimeres på ernæringen
- Der fasefodres

Vand og energi

- Der er opsat drikkekopper, der minimerer vandspild ved drikkevand
- Der iblødsættes før vask
- Ventilation er indkøbt med henblik på at være så billigt i drift som muligt.
- Gylle pumpes hvor det er muligt i stedet for kørsel med gylle

Opbevaring og behandling af husdyrgødning

- Gylle opbevares på anden ejendom
- En del af gyllen separeres og afsættes til Morsø Bionergi.
- Lagertanke er overdækkede med teltdug.

Udbringningsteknik

- Gylle udbringes fortrinsvis med slæbeslanger. Ved sort jord nedfældes gyllen fremover.

Morsø Kommunes vurdering:

Morsø Kommune vurderer at ejendommen samlet set efterlever krav om implementering af BAT på ejendommen. I staldanlægget installeres ammoniaktabs reducerende tiltag i eksisterende stalde, mens det nye byggeri etableres efter principper om lavest mulig tab af ammoniak. En del af den eksisterende bygningsmasse er bygget efter principper om så lavt tab af ammoniak som muligt. I forhold proportionalitetsprincippet synes krav om ammoniakreducerende tiltag i forbindelse med miljøgodkendelser opfyldt. Der er fokus på optimering af fodringen, således at dyrene ikke tildeles unødigt næring. Dette sikrer at der ikke "overfodres", med tab af næringsstoffer til følge. Medarbejdere instrueres og det sikres at de er med driften. Dette gennem uddannelse og instrukser. Ejendommen opbygges et så lavt energiforbrug som muligt. Der er ved udbringning af husdyrgødning fokus på så lav tab af ammoniak som muligt. Alt i alt vurderes bedriften at efterleve krav om anvendelse af BAT i forbindelse med miljøgodkendelsen.

4 Husdyrbrugets anlæg

4.1 Indretning og drift af stalde

Ejendommen drives som en svineavlsbesætning, hvorfra der sælges avlsdyr til andre besætninger. Staldene baserer sig på gyllesystemer med forskellig grad af det procentuelle spalteaerial i de forskellige staldafsnit. På ejendommen findes søer, smågrise samt avlspolte (slagtesvin) indtil salg. Antallet af søer ønskes fordoblet mens der ønskes mindre tilpasninger i de resterende dyregrupper.

Tabel 1: Dyrehold før og efter udvidelse

Dyreart og kategori	Før antal	Efter antal
Årssøer	550	1100
Smågrise	7500	9200
Slagtesvin	2218	2500

Vilkår:

- 4.1.1 Ejendommen og dens omgivelser skal renholdes, så lugtgener begrænses mest muligt. Der må ikke findes unødvendige våde områder og fast gødning på gulv og spalter.
- 4.1.2 Dokumentation for overholdelse af husdyrproduktionens skal gemmes i min. fem år, og forevises kommunen på dennes forlangende.
- 4.1.3 De vilkår der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Morsø Kommunes vurdering:

Morsø Kommune vurderer at den ansøgte produktion stemmer fint overens med de fysiske forhold på ejendommen. Produktionen er dokumenterbar og er således mulig at dokumentere i forbindelse med miljøtilsyn.

4.2 Gødningshåndtering og opbevaringsanlæg

Gødningssystemerne består udelukkende af systemer til gylle. Gyllen opbevares på anden ejendom, der ejes af driftsherren. Der afsættes husdyrgødning til Morsø BioEnergi. Denne mængde afsættes kontinuert og fordrer således ikke kapacitet i gylletanke. Ejendommen råder over flere tanke på anden ejendom. Disse er overdækkede, hvilket mindsker behov for opbevaringskapacitet, idet regnvand ikke tilledes gylletanke og dermed fordrer kapacitet. Den årlige produktion er beregnet til 15356 m³ hvoraf de 6235 m³ afsættes kontinuert til Morsø Bioenergi. Der er samlet set opbevaringskapacitet på 10.000 m³. Der er således tankkapacitet til mere end et års kapacitet.

Vilkår:

- 4.2.1 Hvis en gyllebeholder tages ud af drift, skal den rengøres. Såfremt den afmeldes beholderkontrol, skal dette meddeles til kommunen, og den skal inden førstkomende 1. januar gøres uanvendelig.
- 4.2.2 Håndtering af gylle skal til enhver tid foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.

Morsø Kommunes vurdering:

Håndtering af gylle kan medføre betydelige lugtgener, men da ejendommen ligger relativt isoleret, er det Morsø Kommunes vurdering, at der ikke vil være gener for omboende i forbindelse med gyllehåndtering.

Det er Morsø Kommunes vurdering, at virksomheden opbevarer og håndterer

husdyrgødningen på en sådan måde, at risikoen for gener for naboer og miljø

er begrænset mest muligt. Der er på ejendommen tilstrækkelig kapacitet for opbevaring for mere end et års produktion. Kravet til opbevaring er således opfyldt.

Morsø Kommune anbefaler øvrigt, at naboer til udbringningsarealer altid oplyses om udbringningstidspunkter i god tid, for derved at begrænse gener ved udbringning og deraf følgende klager.

4.3 Råvare-, vand- og energiforbrug

Ejendommens ressourceforbrug ved gennemførelsen af den ansøgte udvidelse fremgår af tabel 1.

Tabel 1: Ejendommens årlige forbrug af vand og energi efter udvidelse.

Ressource	Før	Efter
Vand	4500 m ³	7350 m ³
El	429000 kWh	500000 kWh
Fyringsolie	40000 l/år	40000 l/år
Dieselolie	39 000 l/år	39 000 l/år

Vand bruges fortrinsvis til drikkevand samt til vask af stalde og maskiner. Besætningen øges og det forventede vandforbrug øges i takt med at behovet for drikkevand stiger. Der forventes et større behov for ventilation med et øget dyrehold. Behovet for fyringsolie ventes nogenlunde uændret på trods af det forøgede dyrehold. En del af varmebehovet opfyldes med overskudsvarme fra et minikraftværk, dels er udvidelsen fortrinsvis indenfor dyregrupper uden behov for supplerende varmetilførsel.

Vilkår:

- 4.3.1 Al unødvendig staldbelysning, udendørs som indendørs, skal være slukket om natten, i perioden 22.00 til 06.00.

Morsø Kommunes vurdering:

Det er Morsø Kommunes vurdering, at virksomheden har taget de nødvendige forholdsregler til at mindske ressourcespild, og at ressourceforbruget er søgt begrænset til et lavt acceptabelt niveau. Produktionen sker fortrinsvis i nyere staldanlæg, hvor der i projekteringsfasen er taget hensyn til at udstyr skal have et så lavt forbrug som muligt.

4.4 Lugt og støv

Der må forventes lugtgener fra staldanlægget. Lugtgener begrænses ved god hygiejnisk standard. Ejendommen er beliggende ugenert i forhold til naboer. Den beregnede lugtgeneafstand er ca. halvdelen af den faktiske afstand til nærmeste beboelse. Ventilationen er mekanisk på ejendommen. Der installeres rensning på en del af ventilationsanlægget. Dette mindsker ammoniak- og støv-emissionen fra ejendommen. Ved transport kan støvgener forekomme. Der er en grusvej til ejendommen fra offentlig vej. Grusvejen ligger fjernt fra beboelse, hvorfor eventuelle støvgener i forbindelse med transport ikke vil støve hos naboer. Ved transport af korn og foder kan støv forekomme. Ejendommens beliggenhed bevirker dog at støv ikke vil virke generende for andre.

Vilkår:

- 4.4.1 Lugtemissionen fra staldene må ikke give anledning til væsentlige lugtgener hos naboer. Såfremt der efter Morsø Kommunes vurdering opstår væsentlige lugtgener, der vurderes at være væsentligt større end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres afhjælpende foranstaltninger. Udgifter i forbindelse med undersøgelse, måling og afhjælpning afholdes af husdyrbruget.
- 4.4.2 Driften må ikke medføre væsentlige støvgener udenfor ejendommens eget areal. Såfremt der efter Morsø Kommunes vurdering opstår væsentlige støvgener, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres afhjælpende foranstaltninger.

Morsø Kommunes vurdering:

Ud fra de opstillede forudsætninger i ansøgningssystemet vil udvidelsen af bedriften ikke medfører væsentligt øgede lugtgener. Af beregningerne af den teoretiske lugtemission fra ejendommen fremgår det, at geneafstanden for lugt overholdes til samtlige bebyggelsestyper. Morsø Kommune vurderer, at

udvidelsen ikke vil medføre væsentlig forringede lugtforhold for omkringboende, ligesom støv ikke forventes at give gener for omkringboende.

4.5 Lys og støj

Ejendommen består af lukkede stalde. Der er beplantning omkring ejendommen. Der kan forekomme lysudstråling fra vinduer i begrænset omfang. Der er ikke ovenlysvinduer, hvorfra lysudstråling kan forekomme. I forbindelse med udleveringsramper og sluser findes belysning, der er tændt i forbindelse med arbejde med flytning af grise. Dette er tændt efter behov. Beplantningen rundt om ejendommen virker ligeledes afskærmende for lysudstråling

Ventilation og foderanlæg afgiver støj. Foderfabrikken står i lukket hal, der virker støjisolerende. Ventilation har en begrænset støjafgivelse.

Vilkår:

- 4.5.1 Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Mandag-fredag kl. 7.00-18.00, samt lørdag kl. 7.00-14.00: 55 dB(A)
Alle dage kl. 18.00-22.00, lørdag kl. 14-18, samt søndag kl. 7-18: 45 dB(A)
Nat, kl. 22.00-07.00: 40 dB(A)

Den maksimale støjværdi i nattetimerne, må ikke overstige 55 dB(A) i ovennævnte afstand.

- 4.5.2 Normal kørsel med traktor og landbrugsmaskiner i dagtimerne er ikke omfattet af støjgrænserne i vilkår 4.5.1.
- 4.5.3 Hvis Morsø Kommune skønner, at der er støjgener fra driften af virksomheden, skal virksomheden for egen regning eftervise, at gældende støjkraav overholdes. Støjmålingen skal foretages af en akkrediteret støjmåler. Støjmålingen kan højst kræves én gang årligt og skal foretages i overensstemmelse med Miljøstyrelsens Vejledning nr. 6/1984: "Måling af ekstern støj" og Miljøstyrelsens Vejledning nr. 3/1996: "Supplement til vejledning om ekstern støj fra virksomheder".

Morsø Kommunes vurdering:

Det er Morsø Kommunes opfattelse, at lys- og støjbidraget fra virksomheden er begrænset, og derved ikke giver anledning til væsentlige gener for omgivelserne. Morsø Kommune vurderer ligeledes, at der ikke vil være nogen væsentlig fjernpåvirkning af lys.

4.6 Spildevand

Fra ejendommen bortledes fra tagarealer samt afledning fra sanitet fra driftsbygningerne. Tagvand ledes via 3 rørledninger til nærliggende bæk. Sanitetsspildevand ledes til samme septiktank som stuehuset.

Morsø Kommunes vurdering:

Spildevandet håndteres efter Morsø Kommunes vurdering på en hensigtsmæssig måde, uden væsentlig risiko for forureningsfare.

4.7 Transporter

Produktionsomfanget øges på ejendommen. Det totale antal transporter øges som følge deraf. Der er tale om en avlssvinebesætning, hvor der er salg af dyr flere gange ugentligt. Disse transporter øges ikke, idet antallet af dyr pr transport øges. Antallet af transporter med foder er i den nuværende drift ugentligt. Dette forventes fremover uændret. Som følge af det større dyrehold, er der en større mængde husdyrgødning, der skal fragtes væk fra ejendommen. Gyllen pumpes fra Søndenom 13 til anden ejet ejendom, Åshøj 14, 7990 Øster Assels. Den fragtes via lastbil til Morsø Bioenergi. Den forøgede transportintensitet forventes primært at foregå med lastbiler.

Det forøgede antal af transporter til og fra ejendommen forventes ikke at være til gene i nærområdet.

Tabel 2: Det årlige antal transporter til og fra ejendommen i ansøgt drift.

	Transporter/ år før	Transporter/år efter
Ind- og udlevering af dyr	208	208
Afhentning af døde dyr	104	104
Levering af foder	52	52
Kørsel med husdyrgødning – traktor	121	204
Kørsel med husdyrgødning – lastbil	25	75
Levering af brændstof	35	35
Korntransporter	135	135
Transporter i alt	717	838
Transporter pr dag	2	2,3

Vilkår:

- 4.7.1 Ved transport af gylle på offentlige veje, skal gyllevognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.

Morsø Kommunes vurdering:

Det er Morsø Kommunes vurdering, at der ved overholdelse af de fastsatte vilkår, ikke vil være væsentligt forøgede gener for omkringboende som følge af det øgede antal transporter.

4.8 Affald

Ansøger har redegjort for følgende affaldshåndtering:

- Fast affald (pap, papir, glas, plast, pvc, forbrændingsegnet): Der er opstillet en ca 15 m³ container til brændbart affald ved maskinhusets sydside. Se situationsplan. Her samles det brandbare affald fra Åshøj 14 og Søndenom 13. Containeren tømmes ca. 6 gange pr år af vognmand.
- Døde dyr: Afhentes af Daka
- Olie- og kemikalieaffald (herunder pesticid- og medicinaffald): Farligt affald (PVC - Batterier- Bejdset såsæd- Bekæmpelsesmidler- mus og rottegift - Spraydåser) opbevares i et rum i foderhuset.
- Farligt affald afleveres på genbrugsstation.
- Flydende farligt affald(Spildolie - Opløsningsmidler- Kølevæske - Malingsrester) Opbevares indendørs på fast gulv ved minikraftværk. (Se situationsplan)

Morsø Kommunes vurdering:

Det er Morsø Kommunes vurdering, at der ved affaldshåndtering og – bortskaffelse samt skadedyrsbekæmpelse under de nævnte vilkår, og ved overholdelse af de gældende regler for dette, tages det nødvendige hensyn til omgivelserne.

Det er Morsø Kommunes vurdering, at medicin og andre kemikalier håndteres på ejendommen under minimal risiko for forurening af omgivelserne, ved overholdelse af ovennævnte vilkår, og de oplysninger der fremgår af ansøgningsmaterialet

4.8 Skadedyrsbekæmpelse

Den mest almindelige gene fra skadedyr er fluegener, men også rotter og mus kan udgøre en væsentlig gene for omkringliggende beboelser. Ansøger oplyser, at der anvendes rovfluer, og at forekomst af rotter forebygges ved at renholde ejendommens arealer bedst muligt. Rottebekæmpelse foregår ligeledes ved opstilling af stationer til rottegift ifølge aftale med Mortalin.

Vilkår:

- 4.9.1 Der skal ved flueplage på ejendommen foretages en effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de nyeste retningslinjer fra Statens Skadedyrslaboratorium. Rovfluer er omfattet af bestemmelserne.
- 4.9.2 Opbevaring af foder og affald skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).

Morsø Kommunes vurdering:

Det er Morsø Kommunes vurdering, at der ved skadedyrsbekæmpelse under de nævnte vilkår, og ved overholdelse af de gældende regler for dette, tages det nødvendige hensyn til omgivelserne. Skadedyrsbekæmpelse vha. stationer opstillet af Mortalin er et effektivt bekæmpelsesgrundlag, der er forbundet med lav risiko.

4.10 Sprøjtemidler og andre kemikalier

Virksomheden drives konventionelt, og har således et forbrug af diverse pesticider. Pesticider opbevares aflåst ved maskinhus. Medicin opbevares indelukket ved velfærdsrum og kontor for medarbejdere. Fyringsolie opbevares ved den opstillede elgenerator. Diesel opbevares på betongulv i maskinhus.

Morsø Kommunes vurdering:

Det er Morsø Kommunes vurdering, at medicin og andre kemikalier håndteres på ejendommen uden risiko for forurening af omgivelserne, ved overholdelse af ovennævnte vilkår, og de oplysninger der fremgår af ansøgningsmaterialet.

4.11 Driftsforstyrrelser og uheld

Der vil være en vis risiko for driftsforstyrrelser og uheld i forbindelse med håndtering og transport af gylle, samt håndtering af bekæmpelsesmidler. Risikoen for gylleulykker i forbindelse med håndteringen af gylle er minimeret på ejendommen, idet der ikke er fast pumpeudstyr monteret på nogle af gyllebeholderne.

Husdyrgødning

- Overfyldning af gyllebeholder.
- Lækager fra gyllekanaler, fortank eller pumpeledning.
- Sprængning af gylletank

Pesticider

- Ved påfyldning og rengøring.
- Spild ved utætte slanger/samlinger på sprøjten.
- Vinddrift af sprøjtemidler (skader på naboafgrøder, vandløb, hegn)

Olie- og kemikaliespild.

- Fra utætte olietanke eller rørforbindelser.
- Ved påfyldning af tanke.

Brand.

- Ved kortslutning, lynnedslag, svejsning, skæring og reparationsarbejde.

Vilkår:

4.11.1 Ved driftsuheld, hvor der opstår risiko for forurening af miljøet, er der pligt til øjeblikkeligt at anmelde det til Alarmcentralen, tlf. 112, og efterfølgende straks at underrette Morsø Kommune, Natur og Miljøafdelingen, tlf. 99 70 70 00.

4.11.2 Der skal udarbejdes en beredskabsplan eller driftsforskrift, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe ulykken/uheldet og begrænse udbredelsen
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres, og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb m.m.
- En opgørelse af materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Planen skal indsendes til Morsø Kommune inden miljøgodkendelsen tages i brug.

Morsø Kommunes vurdering:

Såfremt de skitserede forhold i ansøgningen efterleves, vurderer Morsø Kommune, at ejendommen gør, hvad der umiddelbart er muligt, for at minimere risikoen for uheld.

4.12 Husdyrbrugets forslag til vilkår og egenkontrol

Ansøger har i ansøgningen ikke stillet følgende forslag til vilkår:

Ansøger har i ansøgningen angivet følgende forslag til egenkontrol:

- Der etableres effektivt plantedække og efterafgrøder.

- Der laves markplan, gødningsplan, gødningsregnskab hvert år.
 - Der føres journal over plantebeskyttelsesmidler
 - Dyr registreres.
 - Antal døde dyr registreres.
 - Der laves analyser af korn og indkøbt foder.
 - Forbrug af foder og vand registreres.
 - Anvendelse af veterinærmedicin registreres.
 - Kontrol – Eftersyn - Vedligehold af produktionsapparatet:
 - Der er serviceaftale på ventilation og klimaudstyr.
 - Der er serviceaftale på foderanlæg: Formaling, blanding, udfodring.
 - Løbende kontrol af vandforbrug.
-
- Kontrol af el-installation hvert 5 år
 - Der udføres regelmæssig service på minikraftværk.
 - Forbrug af el registreres.
-
- Gyllebeholdere tilmeldes 10 års beholderkontrol.
 - Gyllepumpning overvåges.
 - Brandmateriel serviceres.

Morsø Kommunes vurdering:

Det er kommunens vurdering, at landbruget med de angivne egenkontroller og eftersyn drives således at hensyn til dyrevelfærd, miljø og sikkerhed tilgodeses i videst mulige omfang.

4.13 Forhold ved husdyrbrugets ophør

Ansøger oplyser, at han ved husdyrbrugets ophør vil tømme og rengøre gyllebeholdere, fortank og gyllekanaler. Foderrum og staldafsnit tømmes og rengøres. Olietanke tømmes, og eventuelle kemikalie- og medicinrester bortskaffes efter kommunens affaldsregulativ. Omkringliggende arealer vedligeholdes og der foretages skadedyrsbekæmpelse.

Vilkår:

- 4.13.1 Ved husdyrbrugets ophør skal alle gyllebeholdere, fortanke og gyllekældre på ejendommen tømmes. Alle staldanlæg rengøres og alt affald fjernes.
- 4.13.2 Udendørs foder- og gødningsopbevaringsanlæg skal nedrives og fjernes fra ejendommen, når de ikke længere er i brug. Staldbygninger der ikke længere anvendes skal vedligeholdes, så de ikke henstår i forfald, eller skal alternativt nedrives.

Morsø Kommunes vurdering:

Vilkåret om vedligeholdelse eller nedrivning af driftsbygninger der ikke længere er i brug, medvirker til at der ikke opstår "døde zoner" i landskabet, hvor tomme driftsbygninger står og forfalder, men i stedet opretholdes i en tilstand så de eventuelt vil kunne indgå i en driftsmæssig sammenhæng på et senere tidspunkt. På baggrund af ansøgers beskrivelse af hvilke foranstaltninger der iværksættes ved ophør af bedriften, og ovennævnte vilkår, vurderer Morsø Kommune, at der foretages tilstrækkelige tiltag til at undgå efterfølgende forureningsfare efter husdyrbrugets ophør, og at stedet derved vil blive bragt tilbage i tilfredsstillende stand under hensynstagen til de landskabelige interesser.

4.14 Alternative muligheder

Ansøger har redegjort for følgende alternative muligheder:

0-alternativet –dvs. uændret produktion

Ved en uændret produktion, vil ejendommen ikke udvides. Der vil således ikke ske en produktionsøgning på ejendommen. Implementering af mere ressourcesparende teknologi vil ligeledes ikke ske på ejendommen.

Alternativ 2

Der har i projektforløbet været overvejelser vedr. farestaldens placering, eller rettere dens orientering. Den valgte orientering af lade/farestald giver bedre mulighed for evt. tilbygninger i fremtiden, og holder sig inden for det nuværende hegn.

Med hensyn til reduktion af ammoniakfordampning er der lavet beregninger vedr. effektivitet og økonomi. Disse beregninger har vist luftvaskerne som det bedste valg i denne situation.

Morsø Kommunes vurdering:

Det er kommunens vurdering at miljøgodkendelsen foruden at udvikle bedriften, øger hensynet til omgivende natur. Der indføres nye teknologier til landbruget, hvilket mindsker påvirkningen fra produktionsanlægget. Det samlede produktionsniveau øges uden at forbrug og påvirkninger fra produktionen øges i samme grad. Påvirkningen og forbruget pr. produceret enhed mindskes således i forbindelse med miljøgodkendelsen af landbruget. Intentionerne om indførelse af BAT teknologier er ved denne produktionsudvidelse efterlevet.

5. Husdyrbrugets arealer

Husdyrbruget er et svinebrug og er således omfattet af reglerne om en maksimal harmonipåvirkning på 1,4 DE pr ha. Ejendommen driver i alt 310,5 ha i ejede og forpagtede arealer.

5.1 Areal og harmonikrav

De ejede arealer er beliggende i nærheden af staldanlæggene, med en fin arrondering, mens de forpagtede arealer ligger mere spredt i forhold til ejendommen. Der drives i alt 310,5 ha på bedriften. Der afsættes husdyrgødning til Morsø Bioenergi.

Placering af ejede udspretningsarealer fremgår af kortbilaget, og en oversigt over bedriftens afsatte og modtagne gødningsmængder i DE fremgår af tabel 3.

Tabel 3: Oversigt over bedriftens afsatte og modtagne gødningsmængder til udspretning.

Produceret mængde husdyrgødning på ejendommen	357 DE
Afgivet til Morsø BioEnergi	- 285 DE
Modtaget fra Åshøj 14	351,1DE
I alt til udspretning på arealerne	423 DE

Der drives en anden ejendom i samme cvr nr. Husdyrgødningen er medtaget i denne miljøgodkendelse. Der afsættes 285 DE til Morsø Bioenergi. Der tilføres 1,36 DE pr ha i den fremtidige produktion.

Ejendommens jordtilliggende er delvis beliggende indenfor nitratklasse 3, hvilket er en generel reduktion i harmonipåvirkningen. Indenfor denne nitratklasse er der umiddelbart mulighed for at udbringe 50 % af normal harmonipåvirkning. Dog er der mulighed at udbringe mere husdyrgødning pr ha. såfremt der udføres foranstaltninger for at begrænse kvælstofoverskuddet. Dette eksempelvis i form af ekstra efterafgrøder eller ved en generel nedsættelse af kvælstofnormen.

Ejendommen drives som svinebrug, hvorfor de generelle harmoniregler fordrer en maksimal harmonipåvirkning på 1,4 DE/ha. Grundet beliggenheden indenfor nitratklasser er det umiddelbart tilladt at gøde med 0,8 DE pr ha. For at mindske kvælstofoverskuddet etableres ekstra efterafgrøder på bedriften

Vilkår:

- 5.1.1 Mængden af husdyrgødning på bedriften må ikke overstige 1,36 DE/ha. Der skal på bedriftens udspretningsarealer være mindst 9,45 % efterafgrøder, udover de til enhver tid gældende generelle krav om lovpligtige efterafgrøder. Disse skal fordeles på de arealer der ligger i nitratklasse. Alle efterafgrøder

skal følge de samme regler som gælder for de lovpligtige efterafgrøder hvad angår artsvalg, dyrkningsperiode og kvælstofgødsning.

- 5.1.2 Dokumentation i form af kvitteringer, sædskifte- og gødningsplaner, forpagtnings- og overførelsesaftaler m.v. opbevares i mindst 5 år, og forevises kommunen på forlangende.

Morsø Kommunes vurdering:

Det er kommunens vurdering at sædskiftet via yderligere efterafgrøder efterlever kravene om maksimal harmonipåvirkning og derved kvælstofoverskud i oplandet til Glomstrup Vig.

5.2 Overfladevand

Der tilføres arealerne 423 DE i svinegylle. Indholdet er kvælstof er 44358,3 kg N og 9415,3 kg P. Det beregnede maksimalt tilladte kvælstofoverskud er i nitratklasserne beregnet til 50,9 kg N pr ha, hvilket er det samme som det beregnede overskud. Det beregnede fosforoverskud er 5,1 kg P pr ha.

Vilkår:

- 5.2.1 Fremtidig dræning af arealer skal altid meddeles kommunen, der skal vurdere betydningen af dræningen for de pågældende arealer.

Tagvand ledes via 3 rørledninger til nærliggende bæk.

Overfladevand fra befæstede arealer og tage kan medføre voldsom hydraulisk belastning af vandløb i forbindelse med store regnskyl, ligesom tagvandet kan være næringsbelastet af kvælstof fra staldluften.

Udledning af overfladevand fra befæstede arealer og tagarealer via dræn til vandløb kræver tilladelse i henhold til *bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4, § 12 og §13* (bek. nr. 1667 af 14/12/2006). Morsø Kommune gør opmærksom på, at der skal søges om udledningstilladelse inden det ønskede byggeri tages i brug.

Morsø Kommunes vurdering:

Det er kommunens vurdering at overfladeafstrømningen til vandmiljøet via de ekstra efterafgrøder er reduceret til i forhold til den nugældende landmandspraksis i området. Der etableres ekstra efterafgrøder i sædskiftet og der tildeles efterfølgende mindre kvælstofgødning til de miljøgodkendte arealer. Der bliver således, i forhold til nudrift, et mindsket kvælstoftildeling i oplandet til Natura 2000. Effekten af dette vil mindske kvælstofoverskuddet til recipienterne indenfor Natura 2000 områderne i tilstrækkelig grad.

5.3 Grundvand

Alle udbringningsarealer er beliggende udenfor nitratfølsomme indvindingsområder.

Morsø Kommunes vurdering:

Morsø Kommune vurderer at den påtænkte udvidelse ikke vil påvirke grundvandskvaliteten.

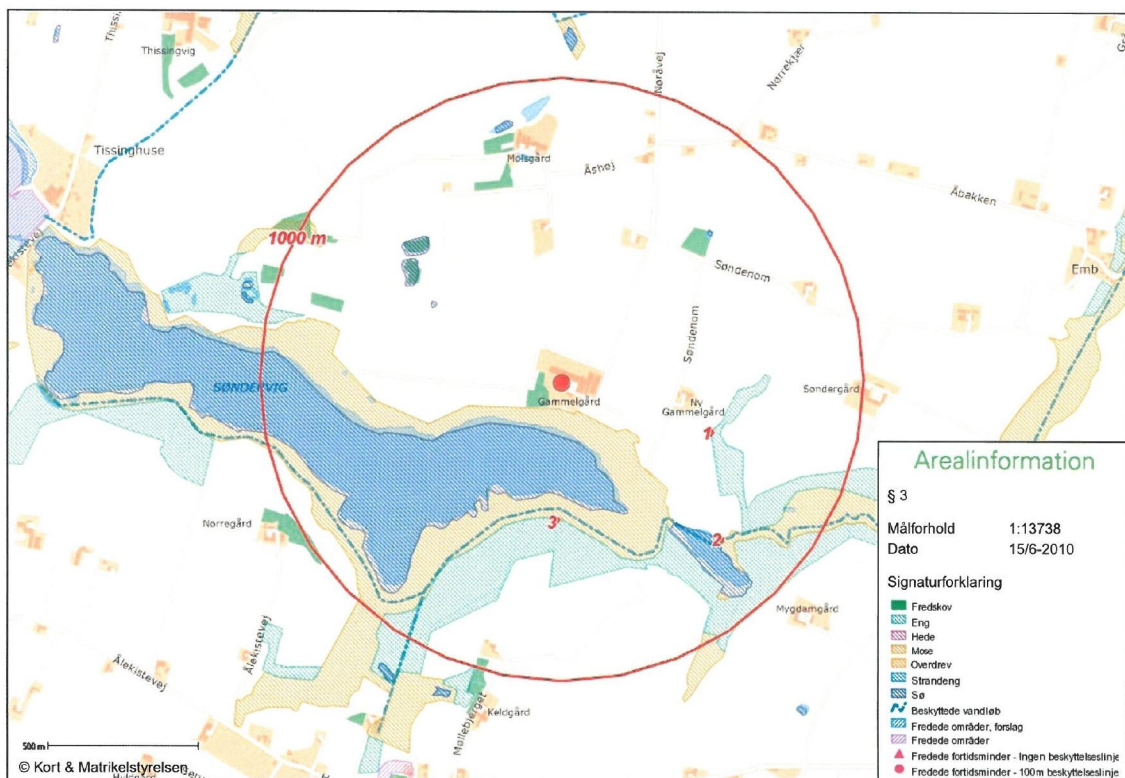

6. Naturbeskyttelse og ammoniak

6.1 Ammoniak

Fordampning (emission) af kvælstof fra virksomheden sker i form af ammoniak fra stalde, lager (gyllebeholdere) og udbringning af husdyrgødning. Tabet af ammoniak fra landbrugsvirksomheder vil afsættes i de omkringliggende naturområder, og kan medføre væsentlige ændringer af kvælstofsårbare naturtyper, med faldende artsrigdom, og dominans af få ret almindelige plantearter til følge.

Den totale ammoniakfordampning fra anlægget er ansøgt drift på 4060,60 kg N/år
Merbelastning fra udvidelsen er på 851,64 kg N/år

Figur 1: § 7 beskyttet natur indenfor 1 km radius (angivet med rød cirkel) fra ejendommen Sydvest for ejendommen ligger Natura 2000 område nr. 28: Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø..

Indenfor en 1000 zone fra staldanlægget findes en række §3 beskyttede arealer, som fremgår af fig. 1. § 3 områderne er bl.a. mere eller mindre tilgroede vandhuller og beliggende øst for anlægget er et område med engarealer med ferske enge og moser omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3. Mose-og engområdet fortsætter øst og vestpå langs Storup Å.

Der er foretaget beregninger af merbelastningen med på tre naturpunkter omkring ejendommen.

Baggrundsbelastningen er i området fastlagt til 17,1 kg N/ha/år

		Tålegrænseinterval	Merbelastning	Totalbelastning
Punkt 1	Fersk eng	15 - 25	253 g	17,3
Punkt 2	Natur eng	15 - 25	43 g	17,2
Punkt 3	Natur eng	15 - 25	86 g	17,2

Punkt 1. Fersk eng: Området er besigtiget i forbindelse med sagsbehandlingen. Området er relativ artsfattigt og lettere kulturpræget. Der forekommer kun mere alm. artet som lysesiv, lav ranunkel, karse sp og fløjlsgræs med betydeligt indslag af alm. Kvik, skræppe sp og stor nælde. Tålegrænsen vurderes således at ligge i den høje ende af intervallet og er ikke overskredet. Dertil kommer at ansøger for nyligt har etableret et større græsningsområde nær ejendommen hvori engen indgår. Med græsning kan fjernes op til mellem ca. 4 og 10 kg N/ha/år.

http://www.blst.dk/Gammelt_stof/Naturpleje/Litteratur/Graesning.htm

Med det ansøgte projekt tilføres engen en merbelastning engen med ca. 253 g N/ha/år. Det vurderes at merbelastningen ikke vil medføre en ændring i naturtilstanden på arealet. Ifølge undersøgelser fra DMU kan der ikke påvises nogen effekt af merbelastninger på under ca. 1 kg N/ha/år

Punkt 2. Mose/eng randområde nær Mygdam. Området er besigtiget i forbindelse med sagsbehandlingen. Området er relativt vandlidende har større naturpræg. Der forekommer flere arter karakteristisk for enge bl.a. hyldebladet baldrian, trævlekrone, sumpkarse og enkelte individer af gul iris. Området er dog stærkt domineret af lysesiv. Tålegrænsen vurderes at ligge i den nedre halvdel af tålegrænseintervallet, uden at være overskredet. Området indgår i samme græsningsområde som ovenstående og merbelastningen er på 43 g. Det vurderes at merbelastningen ikke vil medføre en ændring i naturtilstanden på arealet.

Punkt 3. Engområde syd for Søndervig. Området er ikke nærmere besigtiget ved nærværende sagsbehandling, men er ved tidligere besigtigelser beskrevet som Våd til meget våd afgræsset eng sydøst for Søndervig. En del er natureng med varieret vegetation. Tålegrænsen må antages at ligge i den lave ende af tålegrænseintervallet. For området er der beregnet en merbelastning på 86 g. Det vurderes at merbelastningen ikke vil medføre en ændring i naturtilstanden på arealet. Ifølge undersøgelser fra DMU kan der ikke påvises nogen effekt af merbelastninger på under ca. 1 kg N/ha/år.

Naturområderne ligger alle i en afstand større end 300 m fra anlægget og merbelastningen ligger i alle tilfælde under 300 g. Det er således ikke fundet nødvendigt at inddrage betragninger omkring kumulation.

Der er ikke foretaget beregninger af ammoniakafsætningen på søer da søer som hovedregel ikke er følsomme overfor atmosfærisk ammoniakdeposition. Søerne nær ejendommen er placeret i områder med jordbrug og vurderes ikke at være kvælstofbegrænsede og således ikke følsomme atmosfærisk ammoniakdeposition

Anlægget ligger ikke indenfor bufferzone I eller II. En del af de ejede arealer er beliggende indenfor bufferzone, hvor flydende husdyrgødning skal nedfældes i sort jord og i visse afgrøder.

Der findes 5 højt målsatte vandløb i området i tilknytning til udbringningsarealer. Movtrup å, Dushøj Bæk, Emb Å er B1-målsat. Mygdam Å er B2 målsat og Ny gammelgård Grøft er B3 målsat.

Vandløbene levede ikke op til deres målsætning ved den sidste overvågning i 2005. Alle vandløb leder ud til Natura2000 område nr. 28.

Flere udbringningsarealer og naturarealer ligger indenfor de i regionplanen udpegede "Særlige beskyttelsesområder"

Morsø Kommunes vurdering:

Det er Morsø Kommunes vurdering at merpåvirkningen af nærliggende natur i form af ferske enge, ikke vil have nogen negativ påvirkning af området. De ferske enge er med i et flerårigt projekt med afgræsning, hvor der samlet fjernes næringsstoffer fra området. Samlet set vurderes en neutral til positiv effekt på nærliggende naturområder.

6.2 Bilag IV-arter

Medlemslandene i EU skal i henhold til habitatdirektivets artikel 12 indføre en streng beskyttelse af en række dyre- og plantearter, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede habitatområder eller udenfor. Disse arter fremgår af direktivets bilag IV.

Der findes registreringer af bilag IV arten odder i vandløbssystemerne i området. Det er derfor af stor betydning at vandløbskvaliteten og naturområder i tilknytning hertil ikke forringes eller fjernes.

Herunder er det vigtigt at søer og vandhuller i tilknytning til vandløbene ikke bliver tilført fosfor via dræn og overfladeafstrømning, da de kan påvirkes negativt af denne tilledning. Resultatet bliver at vandhullerne bliver artsfattige, samt at de hurtig gror til så fisk og padder forsvinder.

Herudover er det sandsynligt, at spidssnudet frø, markfirben og stor vandsalamander, bruger arealerne som yngle- og/eller fourageringssted.

Det er Morsø Kommunes vurdering på baggrund af den eksisterende viden om artens udbredelse og levevis, at det ansøgte projekt ikke vil have væsentlige negative konsekvenser for bilag IV arten, odder og vindelsnegl, eller dennes leve-, yngle- eller opholdssted.

6.3 Natura 2000 områder

Anlægget er beliggende i en afstand af 50 m til nærmeste Natura 2000-område:
Natura 2000 område nr. 28: Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø

Udpegningsgrundlag og beskrivelse jfr. basisanalyse:

Arter

1103 Stavsild

1166 Stor vandsalamander

1355 Odder

1365 Spættet sæl

Naturtyper

1110 Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand

1140 Mudder- og sandflader blottet ved ebbe

1150 *Kystlaguner og strandsøer

1160 Større lavvandede bugter og vige

1170 Rev

1210 Enårig vegetation på stenede strandvolde

1220 Flerårig vegetation på stenede strande

1310 Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand

1330 Strandenge

2110 Forstrand og begyndende klitdannelser

3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks Ikke kortlagt -

3260 Vandløb med vandplanter

4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)

6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)

7230 Riggær

Fugle

Lysbuget Knortegås

Hvinand

Tp. Skallesluger

Klyde

Hjejle

Havterne

Områdebeskrivelse

I området findes flere naturtyper, som i kraft af deres store arealmæssige udstrækning eller deres høje naturkvalitet er af enten regional eller national betydning. Således forekommer ca. 20 % af Nordjyllands samlede areal med strandenge i området. Strandengene er vigtige for de truede fuglearter Alm. Ryle og Brushane.

Vigtigste naturværdier

Der er store marine værdier i området i kraft af forekomsten af nogle af landets største lavvandede fjordområder. Disse arealer har tidligere rummet vidtstrakte flader med ålegræs. De lavvandede marine områder omkring Agerø er af international betydning for Lysbuget Knortegås. Den store nordlige lagunesø på Agger Tange er et vigtigt nationalt forstyrrelsesfrit område for specielt Spids-, Krik- og Pibeænder, ligesom Agger Tange er et vigtigt rastested for bl.a. Klyder og Hjejler. Dertil kommer, at flere af områdets uforstyrrede holme udgør vigtige ynglelokaliteter for Split-, Fjord-, Dværg- og Havterne.

Trusler mod områdets naturværdier

Næringsstofbelastning fra luften udgør især en trussel mod forekomsterne af sure overdrev, tørre heder, klitheder, grå/grønne klitheder, idet tålegrænsen er markant overskredet for de fleste arealers vedkommende. Dette gælder i mindre grad for kalkoverdrev, rigkær og kildevæld. Ligeledes er store dele af de marine naturtyper i Limfjorden fortsat truet af for store tilførsler af næringsstof. Dette betyder igen, at fødegrundlaget for de fugle, der er tilknyttet især ålegræsbestandene er truet.

For de fire tørre naturtyper, tørre heder, grå/grønne klitter, klitheder og kalkoverdrev udgør tilgroning i form af høj vegetation en stor trussel på både kort og lang sigt. De grå/grønne klitter og kalkoverdrevene er ligeledes truet af tilgroning i vedplanter. For de våde naturtyper - strandeng, kildevæld, hængesæk og rigkær udgør tilgroning i form af først og fremmest højstaudevegetation en stor trussel. Tilgroning af tidligere afgræssede engarealer m.v. er en stor trussel for en lang række fuglearter, først og fremmest de ynglende vadefugle.

Inden for en radius på 1000 m er der ikke beliggende tørre naturtyper.

Ejendommen er beliggende nord for Søndervig, som er en brakvandsø kortlagt som habitatnaturtype 1150 kystlaguner og strandsøer, beliggende i Natura 2000-område nr. 28 Agger Tange, Nissum Bredning, Skibtved Fjord og Agerø. Lagunen er omkranset af en dæmning og kanal. Søens bredder er et lavtliggende moseområde der periodevist oversvømmes.

Området er endnu ikke detaljekortlagt. Området er ved tidligere besigtigelser beskrevet som tagrørsskov og fremstår også således i dag. Den primære trussel for søen og dens omgivende bredder er tilførsel af næringsstoffer. Lagunen får periodevist tilført næringsrigt vand fra Limfjorden, som således er den væsentligste kilde til næringsstofftilførsel. Atmosfærisk N-deposition er således ikke angivet som en trussel for naturtypen i Natura 2000-planen for området.

Udpegningsgrundlaget for området fremgår af bilag 5.

Morsø Kommune vurderer på denne baggrund, at udvidelsen af ejendommen på Søndenom 13 vil have en neutral effekt på Natura 2000 området, og at det ansøgte projekt ikke er i modstrid med en målsætning om at sikre eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper i Natura 2000-området, som ligger til grund for udpegningen af området

6.4 Fredninger

Udbringningsarealer afvander til fredningen "Farvandet omkring Agerø samt Skibsted fjord" jfr. kortbilag 3. Fredningens formål er:

- at beskytte områdets naturværdier,
- at udlægge området som naturvidenskabeligt referenceområde,
- at sikre at området fortsat i et vist omfang kan udnyttes som et lokalt rekreativt område.

Morsø Kommunes vurdering:

Det vurderes, at der ikke er nogen konflikter i forhold til fredede arealer.

7 Varetagelse af hensyn til landskabet

En hensigtsmæssig placering af husdyrbrug og udformning af byggeri og anlæg, er afgørende for såvel erhvervet som for omgivelserne.

Landskabelig vurdering

Jørgen Gade Nielsen har søgt om miljøgodkendelse i forbindelse med udvidelse af sin bedrift på Søndenom 13. Udvidelsesprojektet omfatter et nyt maskinhus på ca 30x60 m.

Beskrivelse

Landskabet omkring ejendommen

Ejendommen ligger i et landskab, der er enkelt og åbent og præget af mellemstore intensivt dyrkede markflader, som kun meget sporadisk adskilles af levende hegn. Særlig karakteristisk for området er endvidere 2 tidligere fjordarme, Thissingvig og Søndervig. Begge er inddæmmede, men ved Søndervig, hvor ejendommen ligger helt tæt opad fjordarmens nordside, har man indstillet pumpningen, og vigen har igen åbent vandspejl. Terrænet er kun svagt bølget. Bebyggelsen i området er spredt og består af enkelte husmandssteder, mellemstore gårde og enkelte ret store gårde, herunder Søndenom 13. Gårdene er overvejende delvist omgivet af beplantning. Der er udsigt til flere vindmøller i østlig og sydlig retning. Bortset herfra er området uforstyrret af tekniske anlæg.

Området er beliggende indenfor udpegningsområdet Landskabeligt beskyttelsesområde (Kommuneplan 2009-21, retningslinje 27), hvor det landskabelige hensyn er skærpet, og byggeri og anlæg i særlig grad skal tilpasses landskabskarakteren mht. skala, udformning og placering, materialevalg, farver m.m.

Området rummer særlige visuelle oplevelsesmuligheder betinget af muligheder for lange kig hen over landskabet og over vigene til Limfjorden. Landskabet er på den baggrund særlig sårbart overfor byggeri og anlæg, der bryder skalaen eller på anden måde virker forstyrrende i landskabet.

Bebyggelsens placering og fremtræden

Ejendommen ligger op ad grusvejen Søndenom med stuehuset placeret længst mod syd 50 m. fra Søndervig. Alle driftsbygningerne ligger samlet nord for stuehuset, og er orienteret hhv. nord-syd og øst-vest (lidt drejet ift verdenshjørnerne). Bygningernes facader består af rød tegl, mens tagene er beklædt med grå eternit-bølgeplader. Bebyggelsen fremstår meget velholdt og velordnet. Den er ikke videre synlig i landskabet, idet der er kraftig hegnsbeplantning hele vejen omkring og bebyggelsen desuden er "gravet" op til ca 3 m. ned i terrænet. 2 siloer ligger dog fri af beplantning set fra nord, og er meget synlige i landskabet, også set på større afstand.

Udvidelsesprojektet omfatter opførelse af et nyt maskinhus på ca 30x60 m. indenfor den eksisterende omgivende beplantning og i samme plan som eksisterende byggeri.

Bygningen får samme højde som eksisterende og opføres med tilsvarende facader og tag. Det vil primært være taget der vil kunne ses udefra.

Etablering af større landbrugsbyggeri er ofte forbundet med en større mængde overskudsjord. Morsø Kommune vil i den sammenhæng påpege, at deponi af jord til enhver tid skal ske i samråd med kommunen.

Morsø Kommunes vurdering:

Iflg. lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug skal hensynet til omgivelserne, herunder de landskabelige værdier, varetages, når en ansøgning om miljøgodkendelse efter §§ 10, 11 eller 12 skal vurderes. I henhold til lovens vejledning kap. 4.1.2, som omhandler hensynet til omgivelserne, foretages derfor en vurdering af landskabet og et projekts påvirkning af dette.

Det nye maskinhus vil ikke blive særligt synligt i landskabet, og vurderes ikke at medføre nogen påvirkning af landskabet. En forudsætning herfor er, at den omgivende beplantning bevares og vedligeholdes, så den til stadighed har en afskærmende effekt.

Kirstine Kjær

landskabsplanlægger

Byplan,

Morsø kommune

Tlf.: 99 70 70 79

kirstine.kjaer@morsoe.dk

8 Samlet vurdering og konklusion

Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug har til formål at forebygge og bekæmpe forurening af luft, vand, jord og undergrund, samt at begrænse lugt-, lys-, støv-, støj-, og fluegener fra husdyrbrug. Desuden tilsigter loven at fremme anvendelsen af bedste tilgængelige teknik. Virksomheden skal derfor indrettes og drives på en sådan måde, at anvendelsen af ressourcer, herunder energiforbrug og affaldsfrembringelse begrænses mest muligt.

Virksomheden er omfattet af reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen, og Morsø Kommune gør opmærksom på, at reglerne, som de fremgår der, til enhver tid skal overholdes.

Morsø Kommunes vurdering:

Det er Morsø Kommunes vurdering at produktionsændringen samlet set efterlever krav om implementering af energi og ressourcebesparende teknologi i forbindelse med produktionsomlægningen. I forhold til natur er der foretaget beregninger, der viser en neutral påvirkning af omgivende natur.

9 Retsbeskyttelse og underretning

9.1 Foroffentlighed

Ansøgningen om miljøgodkendelse har jf. gældende lovgivning været i foroffentlighed. I forbindelse med foroffentlighedsfasen modtog kommunen ingen henvendelser.

9.2 Høring

Udkastet til denne miljøgodkendelse har været sendt i 6 ugers høring. Morsø Kommune har modtaget to kommentar til udkastet fra naboer. Henvendelserne omhandlede begge unøjagtigheder i udbringningsarealer. Disse er korrigeret i den endelige godkendelse.

10 Klagevejledning, retsbeskyttelse og underretning

10.1 Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljøklagenævnet af ansøger, Miljøministeren, Embedslægen, interesseorganisationer og andre, der må antages at have væsentlig interesse i sagen. Eventuel klage skal indgives skriftligt senest 4 uger efter afgørelsen er annonceret. Klagen skal indsendes til Morsø Kommune, og kan indsendes via mail: naturogmiljo@morsoe.dk eller til Morsø Kommune, Jernbanevej 7, 7900 Nykøbing M., hvorefter Morsø Kommune videresender klagen til Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, sammen med kommunens eventuelle bemærkninger.

Godkendelsen offentliggøres i Morsø Folkeblad fredag den 3. september 2010. En eventuel klage skal således være Morsø kommune i hænde senest mandag den 4. oktober 2010 kl. 12.00.

Jf. lovens § 81 stk. 3 må godkendelsen ikke udnyttes inden klagefristens udløb. En eventuel klage har opsættende virkning, med mindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, hvilket betyder, at godkendelsen ikke må tages i brug før en eventuel klagesag er afsluttet i Miljøklagenævnet.

Søgsmål til prøvelse af afgørelser efter loven eller de regler, der fastsættes i medfør af loven, skal i henhold til § 90 være anlagt inden 6 måneder efter afgørelsen eller beslutningen er meddelt.

10.2 Retsbeskyttelse

Med hensyn til retsbeskyttelse af den endelige godkendelse henvises til Lov om husdyrbrug m.v. § 40.

Tilsynsmyndigheden skal tage godkendelsen op til revurdering og om nødvendigt meddele

påbud eller forbud efter § 40, stk. 2, hvis:

- der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse,
- forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
- væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger for virksomheden,
- det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker
- der er fremkommet nye oplysninger om sikkerhedsmæssige forhold på virksomheder, der er omfattet af regler fastsat i medfør af Miljøbeskyttelseslovens § 7 om risikobetonede processer m.v.

Den første regelmæssige revurdering af godkendelsen skal foretages, når der er forløbet 8 år, efter at virksomheden er godkendt første gang. Tilsynsmyndigheden skal herefter tage godkendelsen op til revurdering mindst hvert 10. år og om nødvendigt ændre vilkårene ved påbud efter Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. § 39.

I tilfælde af, at denne afgørelse påklages, beregnes tidspunktet fra den dato, hvor den endelige afgørelse er truffet.

Vilkårene kan dog i henhold til Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. § 53, stk. 2 til enhver tid ændres for at forbedre virksomhedens kontrol med egen forurening eller for at opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Opmærksomheden henledes på, at denne godkendelse efter Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. og Miljøbeskyttelsesloven ikke fritager virksomheden for de nødvendige tilladelser/anmeldelser i henhold til anden lovgivning.

10.3 Underretning om miljøgodkendelsen

Kopi af godkendelsen med tilhørende bilag er sendt til:

- Jørgen Gade Nielsen, Søndenom 13, 7990 Øster Assels
- Landbo Limfjord, Gert Larsen, gla@landbo-limfjord.dk
- Miljøcenter Aalborg, e-mail: post@aal.mim.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, e-mail: jkt@sportsfiskerforbundet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, e-mail: morsoe@dof.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, lokalafdeling Mors, e-mail: morsoe@dn.dk
- Det Økologiske Råd, e-mail: info@ecocouncil.dk
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, e-mail: ae@aeraadet.dk
- Forbrugerrådet, e-mail: fbr@fbr.dk

- Danmarks Fiskeriforening, e-mail: mail@dkfisk.dk

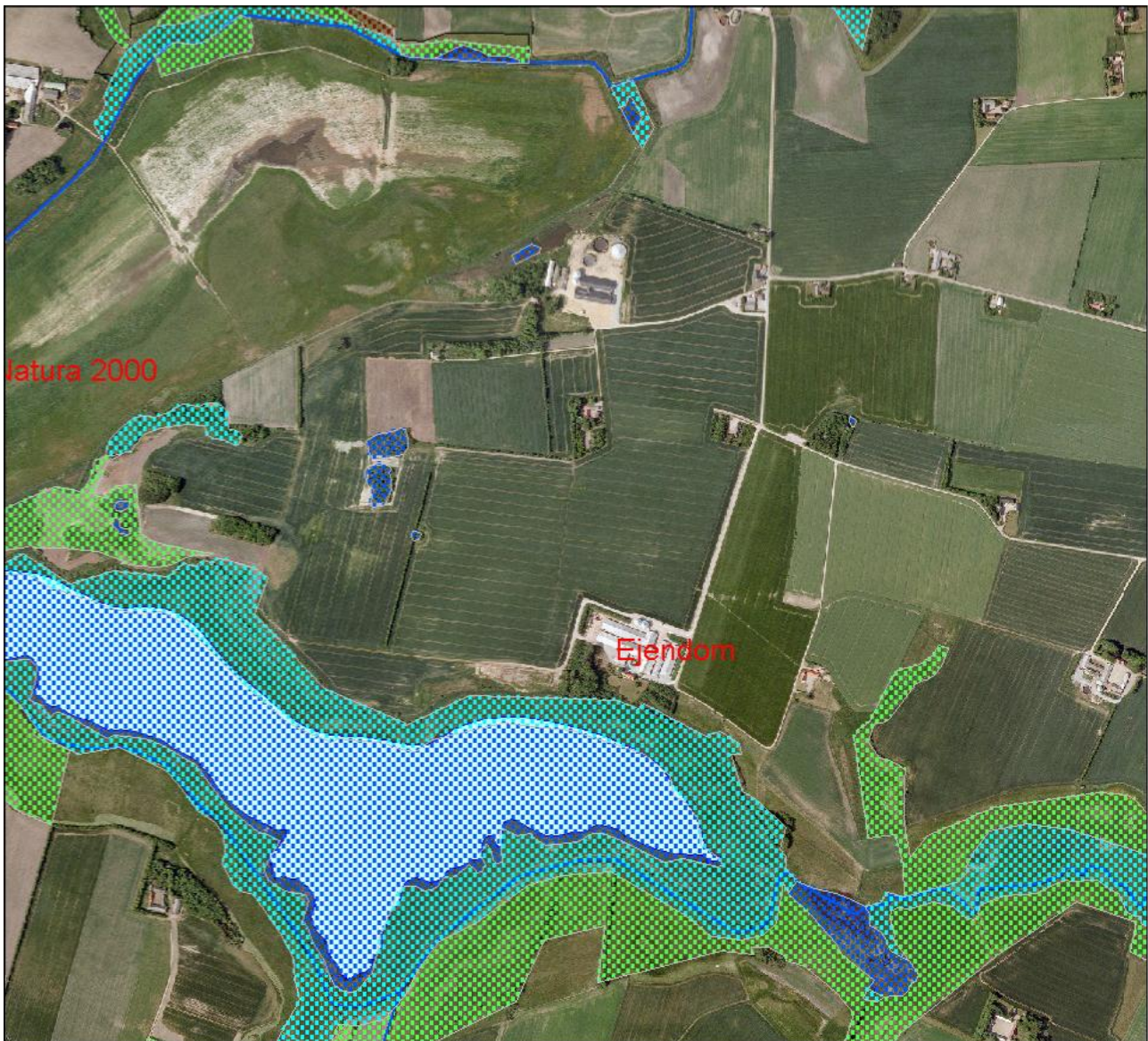
Nykøbing Mors, den 3/9 2010

Niels Martin Mikkelsen
Agronom
Team Landbrug, Natur og Miljø
Morsø Kommune
Jernbanevej 7, 7900 Nykøbing Mors
Tlf. 99 70 7074
e-mail: nmm@morsoe.dk

Arne Kirk
Natur- og Miljøchef

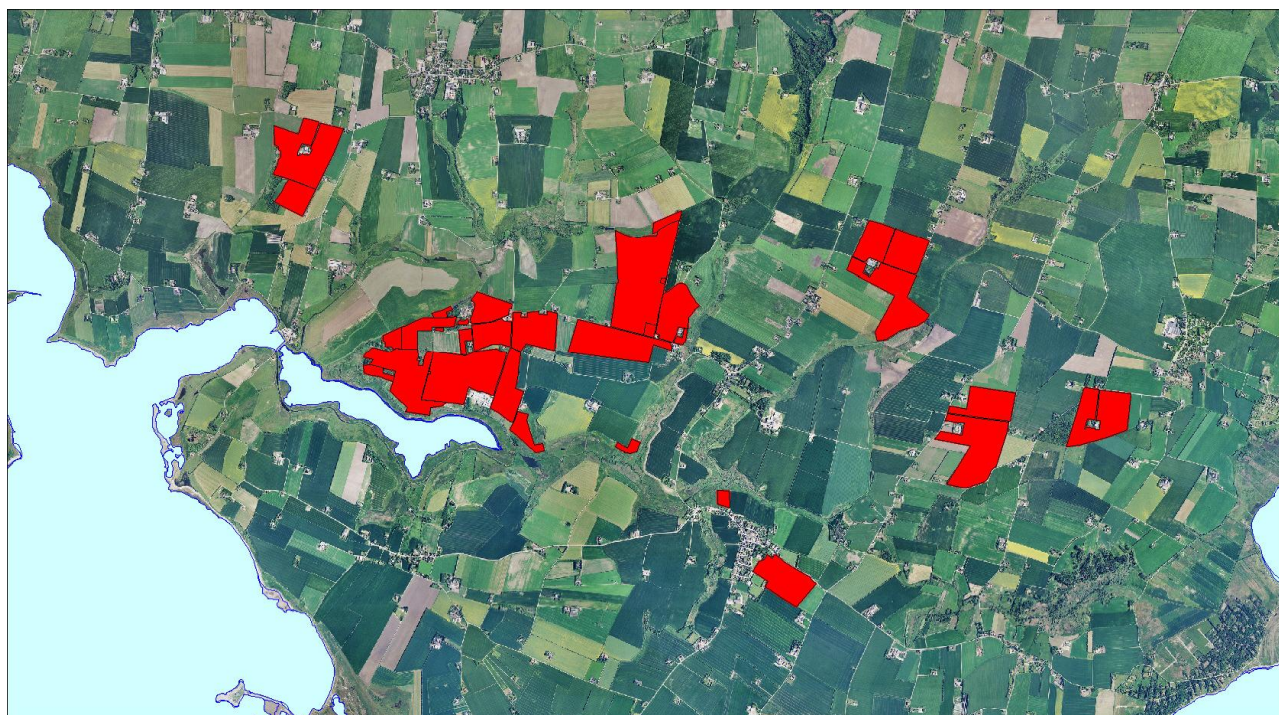

Bilag 1 Placering i forhold til naboer og natur

Bilag 3 Arealer

Bilag 4 Kapacitetserklæring

Beregning for : **Landmand**

navn Jørgen Gade Nielsen
adresse Søndenom 13
 7990 Ø.
postnr og by Assels
kundenr 97762376
sags nr L - 173

Årlig produktion:

Gylle produktion Åshøj incl vaskevand mv	6923	m3
Gylle produktion Søndenom incl vaskevand mv	9123	m3
Nedbør på vaskeplads	70	m3
Vaskevand, maskiner	40	m3
Reduktion for overdækkede tanke (0,4 m3/m2)	-800	m3
diverse	0	m3
Årlig produktion i alt	15356	m3

Opbevaringskapacitet:

2 overdækkede gylletanke, Åshøj 14	8000	m3
1 gylletank, Åshøj 14	2000	m3
Kanaler+ fortank på Åshøj 14	653	m3
Kanaler+ fortank på Søndenom	768	m3
Kanaler i ny stald, Åshøj	326	m3
Ny farestald på Søndenom	120	m3
Gylletank, Langkæret 7	1200	m3
Gylletank, Bjørnsagervej 15	1000	m3
Afsættes til Morsø bioenergi	6235	m3
Opbevaringskapacitet i alt	20302	m3

Opbevaringskapacitet i mdr

15,9 antal mdr

Tilstrækkeligt med antal mdr	9	antal mdr
Svarende til kapacitet	11517	m3
Over / under kapacitet	8785	m3

Bilag 5 Udpegningsgrundlag for Natura 2000 område nr. 28

BILAG 5. Natura 2000 område nr. 28: Agger Tange, Nissum Bredning, Skibsted Fjord og Agerø.

Udpegningsgrundlag og beskrivelse jfr. basisanalyse:

Arter

1103 Stavsild
1166 Stor vandsalamander
1355 Odder
1365 Spættet sæl
1393 Blank seglmos (*Drepanocladus vernicosus*)
1528 Gul stenbræk (*Saxifraga hirculus*)

Naturtyper

1110 Sandbanker med lavvandet vedvarende dække af havvand
1140 Mudder- og sandflader blottet ved ebbe
1150 *Kystlaguner og strandsøer
1160 Større lavvandede bugter og vige
1170 Rev
1210 Enårig vegetation på stenede strandvolde
1220 Flerårig vegetation på stenede strande
1310 Vegetation af kveller eller andre enårige strandplanter, der koloniserer mudder og sand
1330 Strandenge
2110 Forstrand og begyndende klitdannelser
3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks Ikke kortlagt -
3260 Vandløb med vandplanter
4030 Tørre dværgbusksamfund (heder)
6210 Overdrev og krat på mere eller mindre kalkholdig bund (* vigtige orkidélokalteter)
6230 *Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
7140 Hængesæk og andre kærsmfund dannet flydende i vand
7220 * Kilder og væld
7230 Rigkær

Fugle

Lysbuget Knortegås
Hvinand
Tp. Skallesluger
Klyde
Hjejle
Havterne

Områdebeskrivelse

I området findes flere naturtyper, som i kraft af deres store arealmæssige udstrækning eller deres høje naturkvalitet er af enten regional eller national betydning. Således forekommer ca. 20 % af Nordjyllands samlede areal med strandenge i området. Strandengene er vigtige for de truede fuglearter Alm. Ryle og Brushane.

Vigtigste naturværdier

Der er store marine værdier i området i kraft af forekomsten af nogle af landets største lavvandede fjordområder. Disse arealer har tidligere rummet vidtstrakte flader med ålegræs. De lavvandede marine områder omkring Agerø er af international betydning for Lysbuget Knortegås. Den store nordlige lagunesø på Agger Tange er et vigtigt nationalt forstyrrelsesfrit område for specielt Spids-, Krik- og Pibeænder, ligesom Agger Tange er et vigtigt rastested for bl.a. Klyder og Hjejler. Dertil kommer, at flere af områdets uforstyrrede holme udgør vigtige ynglelokaliteter for Split-, Fjord-, Dværg- og Havterne.

Trusler mod områdets naturværdier

Næringsstofbelastning fra luften udgør især en trussel mod forekomsterne af sure overdrev, tørre heder, klitheder, grå/grønne klitheder, idet tålegræsen er markant overskredet for de fleste arealers vedkommende. Dette gælder i mindre grad for kalkoverdrev, rigkær og kildevæld. Ligeledes er store dele af de marine naturtyper i Limfjorden fortsat truet af for store tilførsler af næringsstof. Dette betyder igen, at fødegrundlaget for de fugle, der er tilknyttet især ålegræsbestandene er truet.

For de fire tørre naturtyper, tørre heder, grå/grønne klitter, klitheder og kalkoverdrev udgør tilgroning i form af høj vegetation en stor trussel på både kort og lang sigt. De grå/grønne klitter og kalkoverdrevene er ligeledes truet af tilgroning i vedplanter. For de våde naturtyper - strandeng, kildevæld, hængesæk og rigkær udgør tilgroning i form af først og fremmest højstaudevegetation en stor trussel. Tilgroning af tidligere afgræssede engarealer m.v. er en stor trussel for en lang række fuglearter, først og fremmest de ynglende vadefugle.